

5.1263(25)

SAIGHIDEAR

CROISDUIDH

DUN-EADUIN, 1797

AN

SAIGHIDEAR CRIOSUIDH:

NO

NA DLEASNAIS IOMCHUIDH

CHAUM

BEATHA DHIADHAIDH CHAITHE,

AIR

AN SPARRADH AIR AN ARMAILT:

O

EISEMPLEIR CHORNELIUS.

SEARMOIN.

LE TOMAS BROUGHTON, M. A.

*Le Roimb-radh, do na Saighidearan Gaidhealach, le
neach araidh eile.*

DUN-EADUIN:

CHLODH-BHUAILT' LE EOIN MOIR.

1797.

ALGHEMELER CHRISDIEN

DE WERK VAN DE

1848

DE WERK VAN DE

1848

DE WERK VAN DE

NATIONAL LIBRARY

DE WERK VAN DE

DE WERK VAN DE

DE WERK VAN DE

1848

1848

DO NA SAIGHIDEARAN GAIDH EALACH.

A BHRAITHRE,

ANNS an t Searmoin a leanas, air a tionndadh chum bhur caint fein, agus air a clo-bhuala chum teagaisg iomchuidh thoirt dhuibh, do reir ordugh, agus air costas na chuideachd mhòr oirdheire ann Luinduin, a' ta, chum eolas an t Soifgeul a sgaoileadh, &c.—I'ha Igeul agaibh mu dhuine fiudhach araidh, bha na shaighidear; agus ris an robh air earbfadh, a reir inbhe teareantachd a Rìgh, agus an riaghalachd shuighte ann a dhuthaich. Ach ge do b' i so a cheaird,—an gnothaich ris an robh e ceangailt, gidheadh, bu neach e, air an robh eagal an fhior Dhe, agus ag oibreachadh firinteachd: agus, do bhri nach 'eil Dia ag ambaire air pearsa feach a cheile, ach anns gach uile staid bheatha 'san t saoghal so, eisean air am bheil eagal De, tha e taitnich aige, uime fin, chi finn gu'n robh an saighidear crabhach so taitnich dha; air mhodh s gu'n do chuir Dia an Spiorad Naomb, Peadair d'a ionnfuidh chum a theagaisg, agus a ghlacadh a-steach do'n Eaglais.

Chriosduidh leis a bhaisfe, agus le sin faighidear do Chriosd a dheanamh dheth, chum cogadh le misneach fodh a bhrataich, an aghaidh a pheaca, an t saoghal agus an diobhal ; agus fa-dheoidh, gu faighidh e beatha shiorruith.

'Nuair a rinneadh an duine so na shaighidear Chriosduidh, fodh Rìgh nan rìgh, agus Tighearna nan tighearna, cha 'n 'eil e air a radh, agus ni bheil aobhar a smuainteacha, no chreidsin, gu'n do sguir e bhi 'na shaighidear, mar bha e roimhe, chum dionadh an *Impere* agus an riaghalachd. Uimefin, feudar fhaicin, gur comas do'n duine cheudna bhi na shaighidear Chriosduidh, chum, le cumhachd gràs Dhe, cogadh dheanamh an aghaidh a namhaidin spioradail a chuiridh air feachran e air beatha shiorruith ; agus fós, an aghaidh naimhadin a Rìgh agus a dhutheha', le durachd feadadh mi radh, gu bi giulan an t saighidear Chriosduidh leithid, is a choisineas dha cliu airson fìor chruadalachd, agus ionracas anns gach staid am bith e. Oir, mar Chriosduidh, tha e foghlum anns na h uile staid gu bith e toilichte ;— umhal do Dhia, agus do dhaone aig am bheil còir ughdaras os a cheann.

Mar a ta mi dochasach gu bheil sibh uile a creidsin anns na Scrioptoire naomh, gur iad briathar De,—deachdadh De an Spiorad Naomh, a bhrosnuich daone aridh labhairt do reir a thoilfin ; agus gur annta tha ag-ainne colas air an fhìor Dhia agus air Iosa

Criofd, agus beatha fhiorruidh tridfin; air mhodh ceudna, tha duil agam, gu bheil sibh uile togradh bhur giulan agus caith-beatha bhith cordadh riufan.

Anis, anns na Scrioptoiribh naomh fin, tha e air aithneadh dhuinn uile, eagal De bhith oirn, agus gu'n d'thoir finn onoir do 'n Rìgh, agus do'n na h-uile a 'ta ann, ugh-daras fodhe.

1. Biodh eagal Dhe oirbh.

Tha e air a radh ann briathar De, *Seanradh* 9. 10. Eagal an Tighearna, is toifich gliocas e, agus eolas an ti naomh is tuigfe e. Agus a ris, *Ecies.* 12. 13. Biodh eagal De oirbh, agus co-lionadh sibh aithintean, oir is e fo dleasdanas iomlan an duine. Tha eagal De air na haingidh, bhri gur fiosaich iad gun tabhair e iad fo dhiteadh,—gu breathanas. Air a mhodh cheadna, tha eagal De air na deamhain, agus tha iad air chrìdh; ach ni bheil gradh De aig na haingidh, no aig na deamhain; agus air an aobhar fin, cha 'n 'eil iad a deanamh fìor-fheirbhis dha, le urram agus le eagal diadhaidh, anns a bheatha fo, agus uime fin cha chomus dhoibh comhnuidh ghabhal maille ris, na rioghachd,—'sa bheatha ri teachd. Is e dith gradh tha deanadh an diobhal mar tha e; agus 's e dith gradh De 's ann duine, tha ga dheanamh cosmhuil ris an diabhal. Ma ghradhachais finn Dia, airson ar cruthachadh, ar sabhaladh, agus airson uile

bheannúchadh na beatha fo, ach gu h araidh, airson fuasgladh an domhain le ar Slanui'-fhear Iosa Crìosd, airson meadhonain nan gras agus dochus na gloir; 's ann bhithis eagal oirn a dheanamh nis diombui'ach leis, le imuainte, le briathar, no gnìomh lochdach air bith. As eagamhas eagal agus gradh Dhe, cha chomas bhith fonadh 's ann t' shaoghal fo, --oir tha na h aingidh cosmhuil ris a mhuir bhuarite; oir fois air bith cha 'n fheud i gliabhal; ach tha a h uisgeachan ag oibearachadh nios falachair agus clá-bair; cha 'n 'eil sith air bith, d' their mo Dhia fa, do na h aingidh. *Isa. lvii. 20. 21.* Agus is cìntich e fos, nach comas bhith fonadh ann sa bheatha ri teachd, gun ghradh De, oir, nach 'eil fios agaibh, nach fealbh-aich luchd deanamh na h eacorach rioghachd Dhe. *1 Cor. vi. 9.* Oir aig la bhreathanas, im'ichidh iadfan chum peanais fìor-ruith. *N. Mat. xxv. 45.*

Cha chomas eagal agus gradh De bhith ann, mar is foilleir, gun chreidfin gu bheil Dia ann; agus gu bheil e toirt luach-faoithear do'n droing a dh iarras e gu dìchiolach. Ann aon fhocal, ma ta ceart eagal agus gradh Dhe annuin, ni finn aora' dha, --bheir finn buidheachas dha, --cuiridh finn ar n uile muinghin annfan, --gairmidh finn air, --bheir finn onoir d' a ainm agus fhocal naomh, --agus ni finn feirbhis threibh-dhi-teach dha gu crìoch ar beatha.

2. Thugaibh onoir do'n Rìgh.

Tha Dia ar Slanui'fhear, Iosa Criost, Rìgh na'n rìgh, agus Tighearna na'n Tighearna. *Taisb. Eoin*, xix. 16. Is eisean an Rìgh, Jehobhah nan fluaigh; tha eisean a riaghaladh, biodh an saoghal ait. Tha eisean na Rìgh cia neo-thoilichte air bith 'ta luchd comhnuinn na talamhain. *Salm* xcvi. 1. 2. &c. agus xcix. 1. Tha uile chumhachd aige. Le focal a bheoil cuiridh se a ghaoth, agus cuiridh se a mhuir gu sìth, leagaidh se ardan a tuinn, 'nuair is corrach a h'onfhaith agus a stoirm; agus mar an ceudna, cuiridh se gu cosg boire a phobul, agus an cuthach fodh reachd. *Salm* lxxv. 7. *N. Mat.* viii. 26. Buinidh uile cumhachd do Dhia; gidheadh tha e toirt gnathachadh cumhachd do dhaone bhos air talamh; leosan tha e rioghladh 's ann t saoghal: mar a ta e agradh, *Seanradh* viii. 15. 16. 'S ann triumfa tha rìghrean a' riaghladh, agus prionfuidhe ag orducha ceartais; triumfa a' ta prionfuidh riaghladh, agus na h uaisle, eadhon, breathamhain ta talamhain uile.

Thugamaid, air an aobhar sin, onoir do'n Rìgh, mar mhinister Dhe os ar cinn. Thugamaid onoir d'a offig, agus urram d'a phearsa; guidhmid ri Dia air a shon, chums gu caithear ar beatha ann fois agus suaimhneas, ann uile dhiadhachd agus ionracas. Gabhamaid uile comhairle an duine ghlic, agus gu dimhin si comhairle Dhe fein i. *Seanradh* xxiv. 21. A mhic, biodh eagal

an Tighearna agus an Rìgh ortfa, agus na bith gnothach agads—na tathaich—na rach-ameasg nan daone a ta toiliche easumhalachd—iadfan a tadeanamh tair air uachdranachd, agus masluchadh ard-inbhe. Tha N. Pol 'gar comhairliche, *Romb.* xiii 7. Thug-aibh do gach uile neach an dlighe fein, Cáin dha san do'n dlighear Cain, cis dha san do'n dlighear cis, eagal dha san do'n dlighear eagal, agus onoir dha san do'n coir onoir.

Mur tabhair sinn onoir do 'n Rìgh, tha sinn easumhal do Dhia fein a dh orduich fo a dheanamh. Mar Chrìosduin, tha an eisempleir is airde agus is oirdheirc again, 'gar brosnuchadh fo dheanamh: eadhoin, eisempleir ar Tighearna Iosa Crìosd fein, oir thug cisean cis gu *Emperè* na Romhanaich. *N. Mat.* xvii. 25.—bha na chinnich, agus rinn na h abstolaibh naomh mar an ceudna. Tha fgeul again mu na cead Chrìosduin, ge do bha iad air na n geur leanmhuin le uachdranan an t faoghal fo, gidheadh cha robh iad easumhal. Uime sin, a bhraithre, na bith sibhse easumhal air chor air bith, ach thug-aibh onoir do 'n Rìgh agus bithibh umhal do'n lagh is e fo bhur gliocas agus bhur tearantachd. Ach

3. Biodhibh umhal dhoibhsin uile aig am bheil ughdaras 'o n Rìgh thairis oirbh. Mar Chrìosduin, tha so. cìntich, ceangailt oirbh.

Mar shaighidearan, is eigin dhuibh bhith umhal agus urramach da 'r fir iuil,—da 'r ceannarduibh uile; agus *cha 'n ann a dbain-doin, ach gulan toilich.* Is tlachd mhor, taitnich an sealladh, armait mhor fhaicin, fodh ceart riaghal, ann deagh ordugh; na h uile dhuine co-liona dlighe aite fein 'o 'n ard-uachdran agus an duine 's isle dhiu. 'S ann mur fo ni iad feum;—'S ann mur fo gheibh iad buaidh thairis air na 'n naimh-din uile. 'Nuair a' ta giulan an t saighidear mar fo, onorach agus umhal, sonna agus fubhailce, tha ceart-choir aig air urram agus cliu. Ach

Ceaduichibh dhomh a bhraithre, comhairle thoirt dhuibh, mar shaighidearan umhal diadhaidh, gan monmhor a dheanamh gan fhior aobhar, agus iadfan a ta deanamh monmhor, a ta talach, a ta neo-thoilichte, agus a ta cleachda comh-stridh, a' sheachna. Mu thig monmhor gu ceann, tha cunnart gu 'n lean easumhalachd teann air, agus an deigh sin iomadh ghne uile. Mu ta aobhar gearan agaibh, deanamh e gu h urramach, agus gu fithcheanta, agus gheibh sibh leaf-acha.

Is craitcach smuaintiche, air n uinc fa bheil sinne beo. C'aite an tiondain sinn, nach tachair sinn ri muintir aingidh, a bhuaireadh sinn cul chuir ris an diadhachd, agus briathar naomh Dhe, 's urrin ar deanamh glic chum slainte fhiorroith; agus fos, gu feud sinn bhi easumhal do'n Rìgh,

gan chiont! Tha dochus agam, mò chodhaoinne, gu bith sibhse uile, seasamhach ann san diadhachd,—ann 'ur dleasnaid; is e fin, gu bith eagal Dia oirbh gu'n tabhair sibh onoir do'n Rìgh, agus iadlan uile a' ta ann ughdaras fodhe.

B' ard cliu nan gaidheal, na 'n linne fa leath, air sinnsearan, airson mor-mhifneach, chum onoir na 'n Rìgh, agus na'n duthaich dhionadh tearainte. Tha duil agam nach toir an sliochd mi-chliu orra le caochladh cleachdain.

III Ann aon fhocal, is creideafach dhuibh fein, agus is taitnich d'ur co-iochdranaibh uile, an deagh theistean, an t'iomradh math tha 'ur giulan riaghaltach, agus ionruic, a coifin dhuibh anns gach aite fa bheil sibh. Biodh foighdean agaibh, gus an toilich Dia, ann curfa a fhreasdal naomh, firean agus sith thoirt ann ar 'n uine,—gus an d'thig an t'am gu pill sibh d'ur duthaichibh fein,—d'ur cairdin agus tealachaibh, le onoir agus deagh iomradh agus gu'n tabhair Diagras dhuibh an bheatha shiorruith fhaigh-eal tre Iosa Crìosd ar Tighearna. *Amen.*

AN

SAIGHIDEAR CRIOSUIDH.

SEARMOIN.

GNIOMHARA X. I. 2.

AGUS bha duine araidh ann an Cefarea,
do'm b'ainm Cornelius, ceannard cheud
do'n chuideachd do'n gairrear a chuideachd
Eadailteach.

Duine crabhach 's air an robh eagal De,
maille ri thigh uile, bha toirt moran deirce
do'n t shluagh, 's a deanamh urnuigh ri
Dia ghna.

Tha mi ri gairdeachas mo chairdean 's mo
cho-shaighideara san chogadh Chriosduidh,
gu'm bheil sibh air an la 'n diu ann so cruinn
an ceann a cheile 'n thigh Dhe 's a chum
gum biodh e gus a chuid 's fearr 's ni h-ann
gus a chuid 's measa tha mi guidhe oirbh

eisteachd dhurachdach a thoirt seachad *car beagan* le foighdinn.

Tha'n scriobhuiche naomha toirt duinn an ceann ar teagaisg caithe-beatha ceannaird threunmhor 's dhiadhaidh nach do smuainich idir gun robh aidmheil mar shaighdear an aghaidh na'n dleasnais tha creide 'g iarraidh a chleachdain, ach bha efeas'ach airson lagh Dhe, co maith 's airson reachd a dhuchadh, 's co eudmhor (feudaidh mi radh ni's mo gu mor) airson urram Ri nan righrean, 's a bha e airson morachd na cuirte, * do'n robh e deanadh feirbhis.

O ghiulan diadhaidh 's ciatfach a cheannaird fo bheir mi fa'near gu'm bheil beatha faighidear ceudaicht', 's urramach, 's nach 'eil i na naimhaid do ghluasad naomha no do cho-luadar stuama'. Gu'm bheil beatha faighidear laghail, 's i mo bharrail gur furas a chomhdacha, thaobh 's nach d' fhuair Eoin baiste bha ullamh gach am air achafan a thoirt le danadas do gach ea coir 's droch bheairt, cron do lethid sin do chaithe beatha, oir, chi sinn 'nuair a dh'fhiosraich na faighideara dheth a thainig d'a ionnsuidh a measg morain eile bheir am biora gus a chridhe le shearmonaibh. Ciod a dh'fheuma' iad a dheanadh? Ciod an feol a ghabha' iad air teicheadh o'n fheirg ata ri teachd? Bi 'n fhreagairt a tling eisean orra, " Na deanaibh aineart air duine air bith,

* The Majesty of the Roman Empire.

“ no casaid-bhreige ’s bithibh toilicht le’r
“ tuarafdal.” Chi sinn mata, gum bheil
freagra’ Eoin na dhearbha’ soilleir gum bheil
beatha saighdear na staid laghail ; oir, na’m
biodh fin air atharach’, cronail, no air a
toirmeisg cha’n ’eil teagadh gu’n caomh-
na’ eisean iad *aig nach robb baigh ri neach
leach* a cheile. Ach an aite ’u carralacha’
gu’n a bhi ri h-aineart g’un chasaid a dhe-
nadh gu h-eacorach ’s a bhi toilichte le’n
tuarafdal, ’s ann a bheireadh e aithne dhoibh
um brataichean a threigfin air ball, an ar-
nachd a leigeil a fios ’s iad fein a sgaoileadh
leadh an t shaoghail. Cha mho cuideachd
innochda’ar Slanuighear beannuichte deagh-
shean, no idir a chliuthaicheadh e ’n cean-
nard cheud a th’air ainmeacha leis an
shoifgeulach Lucas na ’m biodh an doigh
air an robh e caithe bheatha ’n aghaidh
treide ’s deagh bheus. Uime sin tha iadsan
o mhearachd mor tha’m barrail gu’m bheil
beatha saighdear na staid mi laghail ’s ain-
gidh. Tha, oir, ged ata moran san armailt
an dras (ni truagh ri aideacha’) ro olc ’s
ruailidh, gidheadh, tha ioma’ ceannard
cheud diadhaidh ri fhaghail nam measg, io-
na’ saighdear crabhach le h Iosa tha tair-
is dileas na sheirbheis, ’sfeas’ach na chrei-
le. ’S iad mata, mhuintir tha tilgeil mas-
a’ air an t sheirbheis tha ri choireacha, ’s
tha ’n i ’n t sheirbheis fein, oir, tha sin gu’u
amharus cliutach, ’s measail.

Ach an deigh gach ni taitneach a dh'fheudar a radh as leth beatha saighdear mar sheirbheis laghail 's urramach gidh-eadh, tha i call a meas an fuile moran a thaobh mi-ghathacha 's giulan aingidh ioma' neach a' tha san armait. 'S fheudar do dhroch bharrail a bhi aig daoine maithe do'n ghne beatha fin, 's a bhi fo eagal gu'n gabh an cairdean na 'n luchd daimh san t-saighdearachd 'nuair a chi iad giulan mi-chiatfach na muintir ata ann. Tha iad a' faoilfin gu'm bheil mionan, misg, 's neoghloine, 's ioma' peacana' uamhara' ceangailt ris an armait air fad, 's mar fin a' co-dhuna' gu'm bheil an neach ata na shaighdear, air an t fhlighe dhireach gu fgrios 's dorain. 'S co dh' fheudas daoine tuigseach, 's *fior Chriofduna a' choireacha*, no cron fhagtrail do pharant diadhaidh, curamach mu leas a' mhic ged a bheireadh e comhairle air am briathra' dh' Iacoib, a thaobh Shimeoin 's Lebhi, O mo mhac, na tigfe steach do'n diomhaireachd ; do'n co-chruinneacha' m'urram na bi-sa air do cheangal. Cha 'n 'eil mi 'g ainmeacha so chum ma'sta' thoirt do'n t-sheirbheis tha mar a thug mi cheana fa' near neo-chronail 's cliutach 's ni 'm bheil mo bhriathra air an fonracha' an aghaidh muintir araidh sam bith, oir, mo thruaigh ! ameafg gach ordugh 's inbhe tha ciontaich ri fhaghail, daoine tha cuir an gnìomh nithe airidh air achmhafan. An ioma' nithe tha *fìnn uile peacacha*, 's a' teachd gaoidid air ar

dleafnas. Is ged ata mi air an am a' gabhail fath labhairt ri daoine fonraicht' an inbhe shonraicht cha'n ail leum a shaoilfin gu'm bheil mi gam meas fin nam peacaich ofcionn daoine eile. Cha'n'eil idir. Tha aobhar againn uile bròn a dheana' 's a radh gu'n deachaidh finn air feachran o'n tshlighe, 's uile gu leir air fas neo-tharbhach. Uime sin buaileadh gach ciontach ciod air bith inbhe, no staid, air a chridhe fein 's abradh e : “ Thighearna bi trocaireach dhomh fa peacach.” Aidicheadh gach peacair le Daibhi 'n deigh dha aithreachas treibh-dhireach 's neo-chealgach a chuir, an gnìomh. “ Pheacaich mi 'n aghaidh an Tighearna, 's MISE 'N DUINE.”

Ann an labhairt ni's faide o na brithra fo, ceudaichibh dhomh mo bhraithre 's mo choshaighideara :

1. Eifempleir Chornelius a chuir romh-aibh.

2. Fheuchain cia ea-cos'ail an eifempleir fo ri giulan 's caithe-beatha moran san arm.

3. Ainmichidh mi ni no dha chum bhur brosnacha gus an eifempleir fo leantuin.

A chum toiseacha air a cheud ni chuir mi romham.

Bha Cornelius do na cinnich a bha aineolach air an Dia bheo; bha e na iochdaran

do na Romanaich, na cheannard cuideachd do shaighideara bh'air an fuidheacha aig Cefarea 'n t-aite comhnuidh a bh'aig uachdarain Iudca chumail na'n Iudhach fo smachd a bha nise fo chis do na Romanaich. Ach ged a bha e air teachd o na cinnich choimheach 's a *thaobh aidmheil*, na shaighidear, gidheadh, dh'iompuicheadh e gus a chreide Iudhach, 's bha e deanadh aora' do Dhia Israeil amhain. 'Tha'n t-eachdraibh naomha labhairt moran ga chliu, 's ag innse gun robh e na dhuine crabhach air an robh eagal De, bha toirt moran deirce do na bochdaibh do'n t shluaigh, 's a deanadh urnuigh ri Dia ghna.

'Tha gach buaidh thaitneach dhiu sin airidh air ar smuainte leigeil orra fa leth car beagan.

1. Bha Cornelius na dhuine crabhach. Ach feudaidh cuid a dhaoine bhi ullamh a radh le fanoid, Am feud ni maith air bith teachd amach o Nasaret? Am feud an armait feirbhifich fhireunach altrum do Dhia na fith? Feudaidh, oir, do Dhia tha na huile nithe comasach, 's chuir Cornelius eisempleir romhain gum feud fo tachairt. 'S ni 'm bheil caochla' aimsir, no aite, no ni air bith eile fagail creide 'n dras ni's neo-fhuras a chleachdain le'r saighideara sna linne fo no bha e san am sin. Am bheil e deanadh daoine neo-iomchuidh airson crabha' iad a bhi na'n saighideara? Am bheil e

mar fhiacha' orra bhi olc, aingidh, a tha-
obh iad a bhi giulan arm? An fheudar
dhoibh bratach Chrìosd a threigfin, 's a dhi-
chuimhneacha gum bheil iad na'n saighi-
deara aige co luath 's a ghabhas iad an feir-
bheis an Rì? Gu cinteach cha'n fheud, 's
cha mho bhios e mar chleachdain aig a
mbuintir tha fiubhal an ceumana 'n deagh
cheannard cheud fo. Tha air innse dhuinn
gan robh e na dhuine crabhach, 's mar sin
feudaidh sinn a' smuaineacha saor o phe-
cana uamhara tha gu tric a leantuin an
airm, mar ata misg 's neo-ghloine. Cha'n
fheudar a shaoilfin gun d'eabair fe e fein
an dibh mar a mhuc fan lathaich, no gun
tug fe e fein thairis gu tur do dh'an mian-
na feolmhor. Cho do thruaill briathra mi-
stuama uair air bith a theangadh 'm ball
fin a thugadh dha gu cliu Chruithear
a shein 's urnuigh a dheanadh ris. Ach
sgeudaich fe e fein le stuamachd mar le
maise òir, 's le geannnachd mar le truscann
sgiamhach.

2. Bha eagal De air Cornelius. Air dha
bhi na cheannard, 's maith dh'fheuta cuid-
eachd gun robh e lan misnich 's cruadail,
feolta 'n tarruing suas feachd an ordu' blair,
's mar sin le threabhantas 's a dheagh dhe-
nadas gun d'arduich fe e fein fan armait.
Ach cha do chuir a ghaisge e of-cionn
fiamh Dhe bhi air, no sheoltachd an gnoth-
uiche-cogaidh of-cionn a bhi ciun macanta,

nithe tha feuchain gum feud duine bhi fearail, buadh-mhor, ach fein h iriosal cuid-eachd. 'S gu cin-teach 's i irioslachd 's eagal De 'n ceart blunchar air am bheil fior mhifneach air a togail. 'S cha'n 'eil neach air bith 's lugha geilt, agus 's treunmhoire no eifean ata diadhaidh iorasal. Mar so thug an duine glic fa'near o shean, "Tha na
 " fireuna co dana ri leonhan." Bha eagal De air Cornelius, 's le sin cha robh ni air bith eile aige na chuspair eagail, "Ged'a
 " shuidheachadh deich mile do'n t shluagh
 " iad fein na aghaidh mu'n cuairt 's ged'a
 " dheireadh suas cogadh na aghaidh, a
 " thaobh a mhuinghin bhi san Tighearna
 " ghleidheadh fo e gu'n gheilt gun fhiamh." Tha charaig air an do leig e thaic laidir 's daingean. "Oir, co, no ciod a dh'fheud-
 " as cron a dheanamh air an duine sin tha
 " na shear leanmhuin air an ni ata maith." Dh'fholum e o eachdraidh cogadh na'n Iudhaich nach robh buaidh-chatha co mor an earbsa ri aireamh 's neart feachd 's a bha e ri comhnanh Tighearna nan-fluagh. Airson fo co maith 's ioma' ni eile bha eagal De air gu glic a' toirt fa'near gum be so cheart doigh air a bhi buadh-mhor.

3. Thug Cornelius moran deirce do'n t-shluagh. A chum fo dheanadh, feudaidh sinn a smuaineacha gun robh e gu glic a toirt fa'near ciod a chuireadh e amach d'o rghacin, nach robh e 'g iarraidh airneis.

fhinealta, no fgeudacha riamhach no deanadh an-caithe air airgiod, a' cluich air chairtean 's air dhiofan, 's cha mho fhuara e gu tric ag ol is stigh ofda. Oir gu'n amharus na'm be fin a chleachdain, cha bhiodh ni's leoir aige gu e fein 's a theaghlach a chumail an teachd-an-tir, 's ni's lugha gu mor cha bhiodh e comafach truacantachd a nochda do mhuintir uireas'ach 's an fhocrach. Ach bha e gu glic crionda toirt air a choftas freagrach do theachd - a steach an comhnuidh a' gleidhe ni egin an cul na laimhe airson a bhochd 's an fheumach. A chum an dleasnaid fo choliona, feudaidh sinn a thuigfin, gun do ghleidh e thigh gu tric, no gun robh e gu h uaigneach na chairtealan, nach robh e na ghnathacha aige bhi dol mu'n cuairt an amaideachd 's am faoinneis maille ri droch cuideachd tha ruith air falbh le airgiod 's aimsir dhaoine. Bha e fiosrach gun robh e freagearach do Dhia airson a bhuil a bheireadh e as na talanta fin, 's air an aobhar fin cha drinn e 'n caithe a riaracha an-mianna.

4. Bha Cornelius a' deanadh urnuigh ri Dia do ghna. Tha urnuigh na dleasnas ata dligheach do Dhia, 's tha e mar fhiacha air gach neach a cuir an gnìomh ciod air bith inbhe no aidmheil. Tha'n iobairt mhaduin 's fheascair fo air a h iarruidh a' toirt a suas o'n champa co maith 's o'n altair. O 's fheudar do'n Ri air a chathair, do'n

mhorair na luchairt, do'n t fhagart san
 teampul, do'n fhear-chcird san bhuth, do'n
 oibriche-la san mhachair, an glun a luba'
 do Dhia an Cruith'ear, an iarrtus, 's an ath-
 chuinge chuir a suas ris airson gráis 's tro-
 cair 's cliu 's taingealachd iocadh dha gach
 la bhios iad beo air thalamh. Bha so na
 fhior chleachdain ag an duine dhiadhaidh
 Cornelius, os bar tha e cofmhail nach do
 thoilich se e fein le bhí deanadh urnuigh
 moch 's an-moch an uaigneas, ach a teas
 ghradh a chridhe rinn e urnuigh ri Dia a
 ghna; 's e fin, bha e ri urnuigh gu tric,
 gach la san teampul a' cuir a suas ath-chuin-
 ge, 's a cliuthacha Dhe ag amana suidh-
 ichte, na feirbheis f hollasaich, 's ós-bar bha
 e gach am eile 'n deagh ghleus gu urnuigh
 a dheanadh. Bha mothacha aige gun am-
 haras do thruailleachd a naduir, 's co fhur-
 ras 's a bha e chum aoma' gu-peaca. Air
 an aobhar fin, lub e ghlun gu minic ag
 beulaobh Ri-chathair na trocair, leig e ris
 am fianuis De diomhaireachd a chridhe,
 dh'aidich e anmhuineachd fein, 's ghuidh e
 comhnadh os n'aird a chum a stinradh troi'
 cheumana dorcha 's fleamhuin na beatha
 so. Bha e san t-shuidheacha intin bhèan-
 nuicht fin a' deanadh urnuigh ri Dia 'nuair
 a thainig teachdaire dealruch d'a ionnsuidh
 le deagh sgeul o neimh mar ata finn a'
 leubhadh san chaibdeil o'm bheil briath-
 radh ar teagaisg air an tarruing. Cha do
 mheas e na mballadh air a staid urramaich-

e fein a chromadh fios ag cathair na'n gras, no na eaf-onoir air ard-inbhe san armait e fein aideacha mar pheacair truagh. 'S ged 's maith a dh' fheuta gu'n d'rinn daoine mi-dhiadhaidh fanoid, is tair air a chrabh-adh mar a rinn a chlann air Elifa, 'nuair a thuirt iad ris, " Therig fuas a chinn " mhaoil, Therig fuas a chinn mhaoil," gidheadh bhunaich eisean na dhleasnas, 's thug a smuaineacha fo co-fhurtachd 's misneach da intin gu'm b'fhearr dol gu Neimh le mafladh, no gu h ifrin le cliu. O! eifempleir thaitneach 's chrabhach! Is a nise; mo chairdean, buailibh air ar 'nuchd 's freagraibh mi gu neo-chealgach. Nach 'eil sibh a faicinn gun robh Cornelius na dhuine urramach, cliutach, 's airidh air a cheumana leantuin? Innfihb dhomh air bhi d'ar cridhe nise air a bhuala' le crablia' mar ata mi 'n dochas, Am bheil sibh a' gabhail tlachd do ghiulan a ghaisg-ich naomha fo, 's a' miannacha bhur beatha chaithe cos'ail risin. Mu tha chuis mar fo ('s gu'n deonaicheadh Dia nan uile ghras gu'm bheil) C'arson ata sibh a' gluafachd air dhoigh ea-cos'ail risin, 's ata bhur deanadas an aghaidh deanadas an duine mhaith fo? Tha fo gam thoirt air m' aghaidh san.

2. Dh' fheuchain cia ea-cosnail ris an deagh eifempleir fo giulan 's caithe beatha moran tha'n dras san armait.

Bha Cornelius na' dhuine crabhach is neach air an robh eagal De. Ach am bheil moran agaibh se mo chairdean san t shuidh-eachia intin dhiadhaidh so? Am bheil sibh a' gabhail eagail 's a' criothnacha' ro mhor-achd an ti 's airde tha lionadh neimh 's na talmhain le lathaireachd, 's o shuil uile leirfìneach nach fheudar ni air bith fhòlach? Fuilingibh d'ar coguis an fhirin innse, sibhse ata ciontach. Nach tearc, ro thearc iadfan nar measg tha san deagh run so. Cha'n ail leum ach beagan ainmeacha do na nithe air am bheil sibh a' teachd goirrid a thaobh crabhachd.

'S air tus, a thaobh stuamachd. Mo thruaigh mo chairdean, nach lionmhor air-eamh na muintir 'nar measg tha nan coig-rich seadh na'n naimhdean do chaithe beatha measara' 's stuama. Cia tric a chluinnear cainnt shalach a' teachd amach as bhur beul ni th'air a thoirmeisg am focal De 's ata eadhon graineil dhoibh-san ata gar neisteachd. Cia mor miann cuid agaibh an deigh òil. Chum an togra' fina shasucha tha sibh a' cruinneacha nar buidhne 'n tigh-ean ofda (tha gu tric mar nid do mhisgeara, 's do dhaoine diomhain) far am bheil sibh a' milleadh bhur slainte, 's a' caithe bhur n airgiod an aimhreit an neo-ghloine 's am misg. Anns na tighean fin tha sibh gu minic a' fuidhe ri mionnan uabhasach, 's a' fein orain *mhi-stuama*. Mo chairdean, cha d'rinn Cornelius idir so.

Aris tha bhur cionta' thaobh geanmnachd *an-bar*, 's ro fhollafach, air chor 's nach fheudar aich-sheun. Cia furas bhur tar-ruing a thaobh le mnathaibh neo-ghlan na creutaire trùagh fin tha sgaoileadh an lion 's gach fraid, 's a' mealla' na h uile ag nach 'eil gras gu teicheadh o'n innleachda. Tha sibh a' gleidhe cuideachd le lethid fin do mhuintir mi-bheufach, 's gar toirt fein thairis do dh'an-mianna neo-laghail. Mo chairdean, cha robh so ri chuir as leth Chor-nelius.

Theid sinn air ar n aghaidh gu ni eile ainmeacha sam bheil bhur deanadas an aghaidh deanadas an duine dhiadhaidh so. Thug a'n deagh chliu so air Cornelius gum bu duine e air an robh eagal De, Ach rannsuichibh mo chairdean a nise bhur cridhe fein, 's *aidichibh an fbirin*, Am bheil fiamh Dhe 'n taobh a stigh dhuibh? Am bheil sibh a' cuir urram air ainm ro naomha, 's air a reachd cothromach. Mo through! nach fheudar aideacha gu'm bheil a chuis air atharacha. Cha'n 'eil eagal De fa chomhair bhur ful, ach ata sibh a' fas dan an aingidheachd, 's a' dol air bhur 'n aghaidh le laimh laidir an cionta. Le briathra uaibhreach tha sibh a' toirt dulan do'n uile chumhachdach 's a ghna cuir eas-onoir air an ainm naomha fin leis am bheil sibh air bhur gairm. Mo chairdean, cha d'rinn Cornelius so.

A ris, thug Cornelius moran deirce do'n t-shluagh. Gheibh sibh cron domh 's maith dh'fheuta mu chuireas mi bhur staid-se 'n co'meas ri staid-san a thaobh nach 'eil bhur teachd-a-steach ach beag 's le tin nach feud sibh moran airgiod a chuir amach an obair feirc. Tha fios agam gum bheil fo fìor, 's tha aobhar agam a smuaineacha 'n deigh lòn a sholar 's bhur sgeudacha fein an truscan glan taitneach mar 's miann ler ceannardan bhur faicinn, nach bi ach fuigheal beag agaibh a chum bhur lamh a shineadh amach do'n fheumach. Ach san ghnòthach so fein tha sibh toilteanach air ach-mhasan a thaobh 's gu'm bheil sibh a struidheadh bhur maoin', cia lughad, an amaid-eachd 's a' riaracha' bhur n'an-mianna milaghail.

Aon uair eile, 's cuiridh mi crìoch air a cho'meas neo-thaitneach so. Rinn Cornelius urnuigh ri Dia. Ach mo thruaigh mo chairdean, 's tearc a mhuintir n'ar measg-se tha cleachdain 'n dleasnaid so. Reir cos'lais 's ann ata urnuigh air a fogra' o'n armait gutur, 's mallucha, 's mionnan air teachd na h'aite. Tha moran agaibh 's aobhar eagail a' teachd beo as eug'ais urnuigh, 's a' caithe bhur làithean, bhur mìosan, 's bhur bliadhna, gu'n ghlun a' luba' do'n Dia a chruthaich sibh, no do'n Spiorad Naomha tha amhain comafach air bhur n'anama naomh-acha, 's bhur deanadh ionchuidh airson ionad na'm flaitheas. Tha mi labhairt na

firin 'nuair ata mi cuir fo as bhur leth ; oir, nam biodh sibh a gnathacha 'n dleasnais fo, cuir suas bhur n ath-chuinge ag cathair nan gras, cha chluinnteadh co-lion uair briathra oilteil, 's mionnan uabhasach a' teachd amach as bhur beul. Tha e na ghnothuch neo-thaitneach 's anns nach 'eil mise idir a' gabhail tlachd a bhi toirt achmhafan duibh air seol co-fhollasach, 's a bhi cuir far combair nithe anns am bheil sibh ciontach. Ach tha mi ga leigeil gar coguis fein gu'm bheil mi 'g innse na firin, 's feudaidh morain agaibh fianuis a thogail, nach do chaomhain mi achmhafan a thoirt seachad 'nuair air an eisteachd a thug sibh eas-onoir do Dhia, no luaidh sibh ainm naomha 'n diomhain. Nise mur a thug mi cheana fa'near a thaobh 's gur e fo bhur gnathacha tha e neo-chomasach dhuibh urnuigh a dheanadh ; oir, ata urnuigh 's mionnan aghaidh a cheile mar ata folus 's dorchadas, neamh agus talamh. Am feud duine bhi gairm fgrios a theachd air anam 's air a chorp mar ata moran agaibh-se deanadh (le doilgheas tha mi ga aithreis) 's an deigh fo bhi crabhach 's a' cleachdain urnuigh. Cha'n fheud idir ; oir, na'm b'e fo a chuis chriothnuicheadh e ro ainm an De mhoir 's cha toireadh e luaidh air ach le h urram 's eagal diadhaidh. Nach biodh e na iongantas duine 'n ceart uair a bhi guidhe flainte d' a anam, ach an ath uair, fgrios ? Aon ni tha mi fiosaich, mata, iad-

fan ata ri mionnan gur gann idir ata iad ri urnuigh. B'fhearr gum biodh mallacha's mionnan, nithe tha co uabhasach air an cleachdain na b'ainmic fan armailt. An faoil sibh gu'n dean mionan bhur comhraitneach, gun cuir iad treubhantas nar gnuis, no gu'm fag iad ar lathaireachd eagalach? Am bheil sibh am barrail gun dean a bhi cleachdain mallucha's mionnan duine na shaighidear cliuteach's ainmeil? Mo thruaigh, dhaoine amaideach! cha'n 'eil meas gaifgich aig fluagh maith's glic air an neach fin tha gnathacha mionnan; cha'n 'eil iad ag amharc air mar dhuine treunmhor, misneachail, a thaobh e bhi *an-diadbaidh* 's aingidh. Am bheil cuimhne agaibh air eachdraidh Gholiah's Dhaibhi. Bha airde fomhair aig a cheud fhear, a' deana uail a neart's armachd fein's thug e *dulan* do Dhia Israeil. Bha'n dara fear na oganach iorafal, crabhach as eugmhais armachd, 's cha robh e ri uail a threise *fein* amhuil mar am Philistineach uaibhreach ach chuir e mhuinghin an Tighearna nam feachd, 's gidheadh, mharbh an t-oganach maoth fo gun chladhe gun sgiath am fomhair mor fin a thug malladh do Dhia na'n fluagh's ghearr e dheth a cheann. Leigidh mi dhuibh am *foghna* iomchuidh a dheana dhe fo. Ach an deigh fo uile, tha mi 'n dochas nach 'eil sibh a' cuir peaca'n gnìomh o run *dulan* a thoirt do Dhia's do chreide, no dh'fheuchain cia olc's aingidh

's urrain duibh a bhi. Nam biodh fo ag-aibh san amharo dh'an-tromaicheadh e bhur cionta; ach 's ann 's ail leum a shaoilfin tha sibh a' ruith gu peaca, *o dbroch cleachda*, o'n chumhachd a fhuair togra mi-riaghailteach, 's droch eifempleiros bhur ceann, 's nach 'eil sibh a' toirt fa'near an cuntart do'm bheil sibh buailteach. Air an aobhar sin, mú leig-eis sibh leibh fein an gnothuch a ghabhail gur smuainte 's geur bheachdacha air, cha chail mi dochas nach toir sibh eisteachd dhurachdach do dheagh chomhairle tha teachd o dheagh run. Fuilinghibh dhomh, mata,

3. Bhur n' earralacha leis na h-argu-meinte is treise bhur beatha leafacha 's eifempleir thaitneach Chornelius a leantuin. 'S air tus, thugaibh fa'near gum bheil e air orducha do na h uile dhaoine aon uair bás fhaghail. Tha'm bás 's maith dh'fheutani's dluithe dhuibh na tha sibh am barrail: Thamacanduine buailteach do mhile cuntart 's ge ta' 'm bás an comhnuidh fosgailt gu luchd turuis a ghabhail a' steach tha fagail an t shaoghail fo. Cia ullaicht bu choir dhuinn uile bhi tha gach mionaid d'ar n' aimfir buailteach do bhi air ar fguaba air falbh leis a bhás 's a bhi air ar caramh an feomraiche dorcha' na h uaigh. Ach tha bhur staid se, mo chairdean, ni's cuntartaiche no staid muintir air bith eile. Cha'n é amhain gum bheil sibh buailteach do bhi

air bhur spiona' air falbh le tineas ach air bhur gearra fios leis a chlaidhe. Cha'n'eil fhios cia luath 's a sheidear an trompaid 's a gheibh sibh gairm dol amach gus a chath. Bithidh bhur beatha 'n sin anbar cuntart-ach, sgaoilte do dh'ioma gabhadh 's dosguin, gach aon dhiu fa leth a dh'fheudas crìoch a chuir air bhur laithean air thalamh. Nach brofnaich a bhi sinuaineacha air so sinn, mata, gu deagh chaithe-beatha reir eisempleir Chornelius. 'S mu gheibh sibh bás (mar a thachair do mhillte) san bhlar le'r 'n uile pheacana air bhur ceann, bithidh bhur cor gun amharus ro thruagh. Cha bhi uine 'n sin gu h aithreachas, no am gu h urnuigh. Tha la na'n gras air dol seachad, 's cha phill e 'm feafd tuille. Cha ghabh Dia trocaireach iochd no truaghas d'ar staid, cha dean fear-faoraidh gradhach bhur peacana ghlanà' air falbh na fhuil, no aingle coimheadachd bhur n anama ghiulan gu h ionada comhnuidh na'm firein an deigh an saoghal so fhagail. Air dhuibh a nise f haicinn, mata, gum bheil beatha gu sonraicht beatha faighidear an-bar neo chinteach, 's buailteach do dh'ioma' cuntart. Ciod a ghne dhaoine bu choir a bhi annuin 's gach uile cho'-luadar naomha 's diadhaidh. Bithibh air an aobhar sin crabhach, 's bithidh eagal De oirbh a ghna mar a bh'air an duine mhaith so, 's mar sin bithidh sibh deas gach am fa chomhair bais. 'S ge do gheabh sibh gairm gu dol amach amhuil mar a

Fhuair mac gaisgeil Iese nochdaidh sibh sibh fein san áraich lan misnich 's cruadail, *Deut.* xx. 1, 2, 3 4. “ 'Nuair a theid thu mach
“ gu cath an aghaidh do naimhdean, agus
“ a chi thu eich agus carbaid, agus fluagh
“ a's lionmhoire na thu fein, na biodh eag-
“ al ort rompa', oir tha 'n Tighearna do
“ Dhia maille riut, a thug amach thu a tir
“ na h Eiphit. Agus an uair a dhluthaicheas
“ sibh ris a chath, an sin thig an sagart am
“ fagas, agus labhraidh e ris an t-fluagh.
“ Agus their e riu, Eisd, O Israel, tha sibh
“ an diugh a' dol gu cath 'an aghaidh bhur
“ naimhde : na biodh bhur cridhe fann, na
“ biodh eagal oirbh, agus na criothnaich-
“ ibh, agus na biodh uamhan oirbh air an
“ fon. Oir tha'n Tighearna bhur Dia a'
“ dol maille ribh, a chogadh air bhur fon
“ 'an aghaidh bhur naimhde, a chum bhur
“ tearnadh.” Cluinnidh sibh fuaim cog-
aidh gun gheilt gun fhiamh 's le'r n ur-
nuigh 's armachd, buailidh 's leonaidh sibh
ceann bhur naimhdean mar a rinn Daibhi
air ceann an fhomhair le clachaibh mine.
'S mu's e bhur cranchur an la chath a bhi
air bhur leigeil a fios 's tuiteam ameach nam
marbh, cha bhi ach bhur coga' air thalamh
air a cho' liona', bhur deuchain air a crioch-
nacha's sibh fein air bhur n atharachao aimh-
reit, 's o thrioblaid an t shlaoghail so gu
bhi cliuthacha. Ri na gloir maille ri mal-
shluagh neimh cian saoghal gun chrìoch.
O cuibhrion bheannuicht gach saighdear

èrabhach, thà e cuir cath le misnìch, a' faghail báis an fith, 's a' teachd beo 'n gloir bhioth-bhuan !

2. Deanabh bhì fmuaineacha air la uabhafach a bhreitheanais 's air a gheur chuntas a th'agaibh ri thoirt seachad, air son bhur fmuainte bhur briathra, 's bhur gnìomhara, sibhse, bhrosnacha gur caithe-beatha leas-acha, 's a bhì gluasachd an ceumana 'n duine naomha so. Innseam dhuibh le dearbhachd, gu'm bheil an cruaidh rannsuchaidh, 's neo-bhlaigheil a' dluthacha san fheudar do'n chinne dhaoine air fad, 's dhuibhse cuideachd seafamh 'm fianuis cathair bhreitheanais Chrìosd gu freagradh airson bhur deanadais-san choluin maith no olc a bha iad. San la uabhafach sin bithidh na leabhraichean air an fosgla, 's uile ghnìomhara bhur beatha air an dcanadh follasach an sealla dhaoine 's aingle. An sin bithidh uile dhroch fmuainte bhur crìdhe, uile dhroch bhriathra bhur beoil, 's uile dhroch oibre bhur lamh air an toirt gu solus, 's binn fhìorruidh air a toirt amach do'n reir. Cia, mo chairdean, mar a bhios sibh comasach air seafamh 'n am na cruaidh dh'fheuchain sin ! cia mor luach deagh choguis air an la sin ! 'nuair a bhios sibh ag osnaich le doilghies crìdhe, glaothaich ris na beantadh bhur folach o ghnìs fheargach an Dè mhoir sin 's air ainm naomha air an do chuir sibh gu tric eas-onoir. Cia mar a ghuidheas sibh, ach

an diomhain gun robh agaibh caithe-beatha naomha, cosmhail ris an duine mhaith fo 's gun do ghluais sibh na cheumana, Co 's urrain innse gheilt 's an uamhain a mhoth-aicheas sibh an taobh a fhigh am biora' dh'fhuingheas sibh o achmhafan coguis fan am sin mur dean sibh a nise bhur beatha leafacha 's ullacha iomchuidh fa chomhair an la mhoir 's cagalaich sin.

3. Deana' bhi smuaineacha gu cudtromach air dorain ifrin, bhur co-eigneaicha gu h aithreachas a chuir an gnìomh, 's bhur beatha chaithe, cosmhail ris a duine dhiadhaidh Cornelius. An deigh do'n bhreitheanas a bhi feachad; 's a bhinn uabhasach sin teachd amach, " Imchibh uam-fa, sibh-
" fe, tha malluicht gu teine bith-bhuan." Bithidh na h aingidh air am fogradh gu lochan tha losga' le teine 's pronasc, far nach básuich a chnuimh 's nach muchar an teine 'm feafd. Anns a phrìosan bhronach dorchadais, 's an-dochais sin tha peacaich nach d'rinn aithreachas a' fulang dorain do labhairt, air an fìor chlàoidh leis an diabhol 's aingle, 's gach ball diu air an cradh, 's air am biora' leis an amhghar 's mo, 's leis na pianta 's geire. Bithidh an t shuil adhaltranuch air a cuir amach an iomal dorchadais, an teanga bha cleachdain mallucha 's mionnan, air a crìona' le lafraichibh tein-teach, 's am boinne uisge 's lugha air aich-sheun dhi dh'fhuaracha teas neo-fhulang-

ach, 's an corp a bh'air a thruailleadh le misg, 's neo-ghloin air a losga suas mar adhailt teine. 'S ni eile tha fathasd ni's measa 'ge nach 'eil toil-intin a pheacaidh ach a mairichdin car tamuil tha'm peanastha teachd na lorg gun chrìoch, oir, tha deatach dorain na muintir a th'air an dite dol a suas gu brath 's gu brath (mar ata 'n scription ag innse) 's cha'n 'eil fois aca la no dh'oiche. Cha'n 'eil trioblaid an tshaothail fo mairichdin an cumantas ach tri fichead bliadhna 's a deich, oir, ma mhair-eas iad gu ceithir fichead, gidheadh, aig ceann na h uine fin theid iad fios leinn do'n uaigh, 's cha chuir iad dragh oirn tuille ni's mo. Ach tha dorain ifrin neo-chrìochnach a' mairichdin an deigh do dheich mìle uair, deich mìle do linntibh s do dh'aimfir dol feachad. 'S co, mo chairdean, 's urrain comhnuigh le teine bith-bhuan? Cia eagalach an ni tuiteam an lamhan an De bheo! O bithibh, mata, glic 'n am, 's thugaibh fa'near an fhirin chudtromach fo, chum 's gun teich sibh o'n fheirg ata ri teachd. O'n cheart uair fo gabhaidh bhur ceud dheirrineach do mhionnan, *do chluich air chairtean*, do mhisg, 's do neo ghloine. Bithibh stuama, bithibh geannmaidh, bithibh measara'; gleidhibh naomha la na fàbaid, teichibh o dhiomhanas saoghalta, o dhroch co-luadar. Cuimhnichibh gum bheil sibh ag Criosd nar saighdeara' 's gu'n robh sibh air bhur gabhail a steach fo'n

bhrataich aige-fin an am bhur baiste. Mhodaich sibh a bhi taireis, dileas d'a, 's cha'n fheud sibh tionda' le naimhdibh. Cuiribh umaibh, mata, uile armachd Dhe chum 's gu'm bi sibh comafach air seasamh 'n aghaidh cuilbheartachd an diabhoil. Seasaidh uime sin, air bhi d'ar leasruidh criosluicht mu'n cuairt le firin 's agaibh eudaidd-uchd na fireuntachd 's ullacha foisgeul na fith mar bhroga d'ar cofaibh; os-cionn gach uile gabhail sgiath a chreide leis am bi sibh comafach air uile shaighde teinteach an droch aon a chosga'. 'S glacaibh clogaid na slainte, 's claidhe 'n Spioraid ni 's e focal, De.

4. Deanadh bhi smuaineacha air aoibhneas neimh, 's air a choran ghloir nach te-rig am feasd a th'air, a thasgaidh shuas fa chomhair gach saighdear fireunach aig Iosa, sibhse, dhusga' gu caithe-beatha diadhaidh a reir eisempleir an deagh cheannard cheud so. Chuir, mo chairdean, Cornelius cath maith, choimhead e 'n creide, dhearbhadh e dhilseachd d'a mhaighstir choisrig se e fein do sheirbheis, 's tha e nise air dol a' dh'fhagail a dhuais, 's air fuidhe fios maille ri miltibh do spiorada beannuicdt an flaitheas na gloir, a' feithe ath-theaclid Chriosd a thoirt breith air an t shaoghal, 'nuair a gheibh e coran maiseach o laimh a Thigh-earna air nach tig a chaidh smal. 'S co dhiu tha sibh am barrail tha e nise na aobh-

ar gairdeachais no broin d'a gun robh a chaithe beatha air thalamh naomha neolochdach, 's a reir aitheanta 'n Tighearna. Gun amharus na aobhar gairdeachais ofcinn smuainte thaobh 's gum bheil fonas fiorruidh air a chuir fa chomhair, 's e fein amhain a' feithe breitheanais an la mhoir gu aite fuidhe ghabhail ameafg naoimh 's aingle 's na neamha 's airde. O! 'n dochas taitneach air nithe glor'mhor ri teachd. Biodh agaibh-se caithe-beatha 'n duine ionraic fo, 's bithidh bhur crìoch dheirineach cofmhail ri chrich fan. Tha ard cheannard bhur flainte Iosa Criosd cheana air dol a suas gu neimh, 's air fuidhe fios ag deas laimh an Athar air ri-chathair a ghloir ag ullacha ionada comhnuidh air son fhior luchd muintir am maife 's an gloine tha do labhairt, far am bheil aite fuidhe air a dheafacha dhuibhse mar an ceadn', 's an teid coran gloir a chuir air bhur ceann mu ni sibh ach gleachd air son na buaidh, 's *luath ghair a dheanadh* os-cionn bhur naimbde spioradail an saoghal an diabhol 's an fheoil. Pillibh, pillibh, mata o'r droch fhlìghe chum 's gum bi sibh air bhur teaf-airgin o-dhorain ifrin, 's air bhur n aifeag gu rioghachd fhiorruidh Mhic gradhach Dhe. Tha gairdeuna trocair fathasd finte amach gu gabhail ruibh an cairdeas. Cha'n 'eil tlachd aig Dia idir am bàs nan aingidh, ach 's roghnuicheadh leis gun deanadh iad aithreachas, 's a bhi beo. Tha'n Tighearna

Iosa toileach gabhail ruibh mar a luchd muintir 's bhur peacana' ghlana air falbh na fhuil luachmhor, 's tha'n Spiorad Naomha ghna tairgfe bhur neartucha mu ni finn a chomhna' iarruidh le durachd. Pillibh, uime sin o'r dioch fhlighne, c'arson a bhá-fuicheas sibh nar peaca. 'Sa chum gu'm biodh an t-iompucha fo o shatan gu Dia air oibreacha annaibh gu h iomlan cleachdaibh tha mi guidhe oirbh bhur lamhan 's bhur cridheachan a thogail a suas gu tric an urnuigh dhurachdach ag cathair nan gras gun deana' eiseanata comafach aigni 's *toil choirbte* dhaoine riaghladh bhur n aigne 's bhur toil a thionda gu diadhachd. O ! cuiribh bhur n ath-chuinge suas airson trocair f had 's ata trocair ri faghail. An diu 'm feadh 's a ghoirrear an la dheth gabhaibh ri tairgfe na flainte, mu'm bi teud airgiod na beatha air fhuasgla, no mhios óir air a briste 'nuair a philleas an duflach gus an duflach mar a bha e. 's an spiorad gu Dia thug feachad e. Deanaibh urnuigh a ghna leis an duine chrabhach Cornelius. Cha'n 'eil aite air bith neo-iomchuidh airson an dleasnais fo, gu sonraicht an earrain sin dheth a th'air a dheanadh suas do dh'ath-chuinge ghoirrid ri Dia o theas gradh a chridhe. Feudaiddh fo bhi air a cho'liona' 'nuair a dh'imicheas tu air an t-fhlighe 'nuair a shuidheas tu gu biadh, 'nuair a luigheas tu fios, 's 'nuair a a dh'eighreas tu suas. Bithibh cuideachd curamach ann a bhi dol tric gu tigh Dhe,

far an cluinn sibh fhocal naomha air a leughadh 's air a shearmonacna meadhona 'ta gu mor gu bhur cuideacha gu triall air an t-slighe threoruicheasguneamh. Os-bartha e feumail eolas iomchuidh fhaghail air nadur, crìoch, 's sochairean sacramuint Suipeir an Tighearna 's sibh fein ullacha do reir a chum a gabhail air mhodh urramach. 'S a chum gu'm faigheadh sibh ceart bbreitheanacha air an diomhaireachd spioradail 's neamhaidh fo, 's co iomchuidh 's ata i gum biodh sibh nar luchd co-pairt do shochairean co-cheangal nan gras. Thugaibh fa'near gu maith nadur, 's ceanglaichean bhur moide baiste 'san co-cheangal a rinneadh eadar Dia 's bhur n anama 'nuair a bhaisteadh sibh do Chrìosd 's a rinneadh sibh n'ar buil do eaglais fhaicfinneach. Bha trì nithe 'n sin air a ghealtuin, 's air a mhoideacha n' ar n ainm. 1. Gun ach-sheuna sibh an diabhol, 's uile oibre, mor-chuis, 's diomhanas an t shaoghail aingidh fo, 's uile an-mianna peacach na feola. 2. Gun creideadh sibh gach punc a bhuineas do'n chreide Chrìosduidh. 3. Gu'n coimheada sibh toil naomha Dhe 's aitheanta, 's gun gluaiseadh sibh annta re uile laithe bhur beatha. Be fo bhur co-cheangal ri Dia, 's leis an aidmheit fo bha sibh gu moch air bhur gabhail nar saighideara do Chrìosd. An lorg fo, mata, thionsguin Dia ruibh an co-cheangal, rinn e sibh n'ar buil do chorp diomhair a Mhic ionnhuin, roghnuich e sibh mar a

chlann le h uchd-mhacdachd, 's thuge dhuibh coir air oighreachd neimh. Nise, 'm bheil sibh a' cuimhneacha a' cho cheangail fo, 'm bheil sibh a' teachd beo reir na'n ceanglaichean fo'n tainig sibh? Am bheil sibh ri h athreachas treibh-dhireach co lion uair 's ata sibh a briseadh moidean bhur baifte, 's am bheil mothacha agaibh gu'n do chail fidh coir air na sochairean luachmhor sin a bhi an Criosd, an Dia 's air an t-shlighe gu neimh co tric 's a' pheacaicheas sibh gu dana? 'S am bheil sibh do rìre ri h aithreachas, a' creidfin 's a' toirt umhlachd do'n t fhoisgeul? Mu tha sibh a' deanamh sin, tha sibh iomchuidh 's ullaicht gu corp 's fuil Chrìosd a ghabhail an sacramaint naomha suipeir an Tighearna os-bar as eugmhais aithreachais creide 's umhlachd nithe sonraicht a th'air iarruidh 's air a mhoideacha aig am bhur baifte, tha e neo-chomasach gu'm feud sibh Dia thoileacha, no bhi iomchuidh dol gu bord an Tighearna.

A cho-dhuna', beachdaichibh gu tric, mo chairdean gradhach air meud gloir 's sonais an t shaoghail neamhaidh. Tha fath 's cothrom agaibh air fo dheanamh, ni bheir tairbhe 's sólas d'ar n anam 'nuair ata sibh air freiceadan an am tosdach 's soleimte na h-oiche, 'nuair a ghabhas trom chadal greim do dhaoine s ata gach ni mur timchiol samhach 's uabhasach. An sin feudaidh sibh gu'n neach a chuir dragh oirbh bhur

fuilean a thogail a suas ris na speuran tha dealruch le lochrain soluis, 's le h urram aoradh dheana' do'n ti tha gabhail comh-nuidh san ionad shona fin, fgeudaicht le inorachd agus gloir gun cho'meas, 's a bhi sinuaineacha *obair luchd turuis fgithe an t-shaoghail*, cia taitneach obair luchd aiteachaidh an t-shaoghail bheannuicht ata fhuas, feach cor luchd turuis fgithe na beatha fo, do'n fheudar ioma' cruadal 's d'fheuchain fhulang fhad 's ata finn air chuairt ann. Dheanadh bhi toirt fagadh do lethid fin do smuainte naomha 's taitneach bhur n aigne thogail bhar nithe diom-buan an t-shaoghail ata lathair, 's bhur miann 's bhur togra' bheothacha 'n deigh fonas nam flaitheas; bhur gleidhe o bhuaire, 's bhur neartucha 'n aghaidh feoltachd an diabhoil. Fadheoidh bheireadh bhi toirt caidreamh do smuainte mar fin solas feachad fo fgios 's amhghar na beatha fo; misneach a chumail a suas fo gach an-shocair 's mi-ghoirreas a th'air an tilge n'ar cranchar, 's ghiulaineadh sibh iad le foighdin's co-fhurtachd; 's air dhuibhfa bhi faghail solas 's misneach o gheallana Dhe bheir sibh fa'near gu'm bheil bhur n uile shaothair, fhaire, 's phianta tha sibh an cursa' freasdail an Tighearna fulang an feirbheis bhur Ri 's bhur rioghachd air a cheann fo dheirre, tionda' amach a chum bhur n ard shonas fhiorruidh, le strìochda' do thoil De, chi sibh gu'm feud bhur n uireas'uidh do fhois, do bheartas, 's do

ghoirreas an t-shaoghail fo, bhi na'm meadhona gur n uimeacha fa chomhair fois, urram 's aoibhneas an t-shaoghail ata ri teachd. Gabhaibh, mata, le ciuneas ris na briathra comhairle 's earrail fo, tha mise toirt seachad leis an tuille durachd, 's a' guidhe eisd-eachd a thoirt doibh, a thaobh 's gur maith dh'fheuta nach faigh mi fath no cothrom a ris gu labhairt ruibh air an doigh fo. Tha sibh gu fo fhagail gu goirrid, 's ri bhi air bliur suidheacha 'n aite eile, 's nuair a smuainicheas finn a luithead ni dh'fheudas tachairt san bheatha neo-chinteach fo, cha'n 'eil fhios am faic finn gnuis h aon a cheile air an doigh fhollasach fo gu brath tuille gus an tig an t am an nochdar finn air fad ag lathair cathair bhreitheanais Chriosd gu freagradh airson ar gnìomhara air thalamh. 'S O! ciod an taisbean uabhasach, ciod an choinneamh bhrònach a bhios an fin mur gabh sibh a nise ri'm chomhairle 's tora' thoirt amach iomchuidh airson aithreachais, oir, 's fheudar dhomh an fin tionda 'm fhear-casaid n'ar 'n aghaidh 's fianuis a thogail gu'n tug mi rabha dhuibh teicheadh o'n fheirg ata ri teachd, 's gu'n do chuir sibhse mo chomhairle uile 'n neo-bri 's nach b'ail leibh gabhail ri'm achmhasan. Ach, mo chairdean, tha dochas agam ri nithe 's fearr uaibhse, 's nithe tha leantuin flainte ged' ata mi mar fo labhairt.

Co-dhunaidh mi nise 'n t-iomlan le ear-rail no dha thoirt do na daoine uaisle tha nan ceannarda san armait.

Tha mi fìofrach gur e bhur miann bhur daoine fhaicinn an ordu' maith, an sgeudacha taitneach, 's an deagh fhoghlum, gu'm bheil sibh a' deanamh bhur dicheal a chum an togail a suas gu coga' 's fear ghleus, meas a bhi aca oirbhse 's urram a thoirt do'n Ri. Tha sibh ri so gu maith, ach tha mi 'n earbsa nach 'eil sibh a' stad an so. 'S aithne dhuibhse, dhaoine uaisle, bhur dleasnas fein, ach ceudaichibh dhomh an earrain chudtromach sin dheth a chuir n'ar cuimhne faire theann. a dheanamh air giulan 's beufan na'n saighideara tha fodhaibh. Dh'aontaich an ceannard crabhach Cornelius so thoirt fa'near (mu'm bheil air innse dhuinn) ag an robh saighdear diadhaidh a lean e, 's feudaidh sinn a smuaineach gu'm be 'n eisempleir thaitneach 's an co-luadar stuama' chuir a mhaighstir roimhe b'aobhar gu'n robh aige-san deagh bheufan's gluafachd naomha. Biodh an ceannard treunmhor 's oirdheirc so agaibh mar rioghailt stiuradh; triallaidh an ceumana ghaifgich ainmeil so 's thugaibh air bhur n iochdarain a bhi glic, maith, le'r n ordu' 's eisempleir. Co s urrain innse ciod a ghloir a shruthas do Dhia, cia mar a shoirbhicheas leis an armait, 's gach cuis, 's ciod an fòlas a dh'eighreas an intin a lethid sin do cheannard a bhios faicileach air cosg a' chuir air an olc,

gu sonraicht aingidheachd uamhara mar ata mallucha 's mionnan a chum am bheil am buaire 's lugha' mar a dh'innis mor Dhuic aon uair roi fo da shaighdeara. A thaobh, mata, gum bheil saighdeara gu tric buailteach do'n pheaca fo, 's ga chuir an gnìomh gu follasach, bhiodh e fhuras a mhuintir tha ciontach a thoirt gu peanas, 's mar fo a chumail fo chois. Nan nochda ccannardan feachd am fuath do mhionnan 's gruaim a chuir orra ris a mhuintir a chluinneadh iad ri sin, dh'fheuda fo moran a dheana chum cosg a chuir air, ach dheanadh bhi toirt ciontach gu naire fhollasach air uairibh 's gu peanas, fhogra air falbh gu tur. Air dhuibhse, dhaoine uaisle, fo ghabhail gur sinuainte, tha mi 'n dochas gun cum sibh suas urram Dhe air an d'rinneadh dimeas le bhi deanadh bhur dicheal gu cosg a chuir air a pheaca uamhara fo, 's mu tha sibh a deanadh fo, 's ag oireapacha gach earran eile d'ar dleasnas a thaobh Dhe 's dhaoine cho'liona gheibh sibh solas o bhi gnathacha fo eadhon san bheatha tha lath-air, 's 'nuair ata ar coga' air a chriochnocha bhos air thalamh bithidh sibh air bhur n-arducha amearg armait Tighearna nan flogh, 's cliuthaichidh sibh e le luathghair, shiorruidh an rioghachd neimh.

Ni gu'n deonaicheadh Dia do throcair neo-chriochnach air sga toilteanas, ard-cheannard bhur slainte Iosa Criosd, dhafan, maille ris an Athair 's an Spiorad Naomha tha beo 's a rioglichea aon Dia, faoghal gun chrìoch. *Amen.*

BRIATHRA DIADHAIDH AIR AN CUIR A SUAS
MAR ATH-CHUINGE GHOIRRID, AIR AN
TARRUING A LEABHAR NAN SALM.

Airson Maitheanais Peacaidh.

DEAN trocair oirn O Dhe 'n deigh do mhoir mhaitheas a reir lionmhoir-eachd do throcair dean air falbh mo chionta.

Nigh mi gu tur o'm aingidheachd, 's glan mi o'm pheaca.

Pill do ghnuis o'm pheacana, 's cuir as m-uile dhroch ghnìomhara.

Tha mo dhroch ghnìomhara buathacha 'm aghaidh : O bi-fa trocaireach do'm eaf-aontas.

Pill mise, O Thighearna 's teafairg m'an-nam : O fabhail mi air sga' do throcair.

Airson Grais.

TEAGAISG dhomh do shlighe, O Thighearna, 's gluaifidh mi ann a'd t'fhirin : O ceangail mo chridhe riutfa chum 's gu'm bi eagal t-ainm orm.

Cruthaich annam cridhe glan, O Dhe, 's ath-nuadhaich spiorad ceart an taobh a stigh dhìom.

Tionda' air falbh mo shuile air eagal 's gun amhairc iad air diomhanas 's beothaich miann a'd' shlighe.

Co 's urrain innse co-lion uair 's ata e peacacha ? O ! glan mise o'm chionta dhìomhair.

Gleidh do sheirbhifeach mar an ceadn o pheaca dana, air eagal 's gu'm faigh iad lamh an uachdar os mo chionn ; mar so bithidh mi neo-thruaillidh, 's neo-chiontach o mhor pheaca'.

URNUIGH air a toirt o'n SCRIOPTUIR naomha 'n aghaidh Mionnan, Breagan, 's Droch Cainnt.

O THIGHEARNA, 's tu Dia na firin, 's as eug'ais easfontais, cuir freacadan fa chomhair mo bheoil, 's cuir t eagal ann mo chridhe chum 's nach toir mi chaoidh

